

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **Коломийський навчально-науковий інститут**

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В 16. ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма «Початкова освіта»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від “26”вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогічних досліджень
Викладач (-і)	Лаппо Віолетта Валеріївна
Контактний телефон викладача	0956404947
Е-mail викладача	lappo37@ukr.net
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=96&id_cou=926
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>У навчальному курсі систематизовано провідні аспекти планування, організації й здійснення науково-дослідницьких пошуків у царині педагогіки; розкрито зміст основних категорій наукознавства; розглянуто сучасну структуру підготовки науково-педагогічних кадрів, узагальнено етапи та специфіку наукової роботи: визначення методології і методів педагогічного дослідження, оформлення результатів наукової роботи. Наведено основні вимоги Міністерства освіти і науки України до курсових та магістерських робіт, дисертацій. Запропоновано шляхи підвищення ефективності науково-педагогічних досліджень.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни ознайомлення студентів з науковим потенціалом цивілізаційного поступу людства, основами теорії пізнання, особливостями організації наукової роботи; опанування правилами використання друкованих та комп'ютерних ресурсів наукового спрямування; формування уявлень про особливості експериментальної діяльності та підбору методів дослідження для розв'язання актуальних освітянських проблем. освоєння елементів методології наукових досліджень і розвиток у студентів творчого мислення.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</p> <p>КЗ-3. Дослідницько-практико-педагогічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.</p> <p>КЗ-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.</p> <p>СК – 4. 1. Нормативна. Здатність учителя користуватися нормативними документами та реалізовувати на практиці цілі і завдання навчання предмету/освітньої галузі в початковій школі.</p> <p>РН 4 Здатність застосовувати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.</p> <p>РН 6 Здатність до застосування нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.</p> <p>РН 15 Здатність до використання засобів вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.</p>	

PH 17 Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			14/8		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			16/4		
самостійна робота			60/78		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий		
2	013 «Початкова освіта»	1	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Наука – чинник духовного розвитку суспільства. Наука як чинник технічного і духовного прогресу. Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності. Поняттєвий апарат наукознавства.</p> <p>Наука як спосіб пізнання. Принципи наукового пізнання. Наука як система знань.</p> <p>Наукові дослідження, їх особливості та класифікація.</p> <p>Характеристика процесу пізнання. Специфіка процесу наукового пізнання. Доведення: його призначення та основні елементи.</p> <p>Сучасна класифікація наук. Місце педагогіки в системі суспільних наук. Провідні тенденції педагогічних досліджень у системі сучасної освіти.</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендованої літератури: 3; 11; 15; 21; 24.	1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Укладання хронологічної таблиці розвитку педагогічної науки. 3. Укладання анотованого переліку (7-10 назв) літератури з наукознавства	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>Тема 2.Організація наукової діяльності. Система науково-дослідної роботи студентів у сучасних вищих навчальних закладах. Різновиди науково-дослідної роботи студентів. Основні форми фіксування результатів науково-дослідної роботи у ВНЗ – анотація, реферат, доповідь, стаття, курсова робота, магістерська робота. Правила і норми оформлення результатів наукових досліджень. Загальні положення про підготовку наукових кадрів. Організація науково-дослідницької роботи в докторантурі. Державна система організації і управління науковими дослідженнями в Україні. Різновиди науково-дослідних установ. Поняття про наукову школу. Особливості трудової діяльності наукового колективу. Специфіка професійної діяльності наукового колективу. Визначення поняття наукової етики. Провідні моральні принципи співробітництва у науковому колективі.</p>	<p>Лекція, семінар Лекція, семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендовано ї літератури: 1; 8; 12; 19.</p>	<p>1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2.3а допомогою вивчення нормативних документів визначити порядок вступу до аспірантури та докторантури. 3.3а допомогою мережі Інтернет з'ясувати кількість і структуру українських науково-дослідних інститутів, що займаються проблемами педагогіки і освіти.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>
--	---	---	---	----------	--

<p>Тема 3. Методологія наукового дослідження. Гуманізація наукових пошуків сучасності. Маніфест Рассела-Ейнштейна. Визначення методології наукових досліджень. Функції методології наукових досліджень. Характеристика структурних компонентів методології наукового дослідження. Особливості фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Обґрунтованість результатів дослідження.</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендовано ї літератури: 7; 10; 14; 16; 23	1. Вивчення теми. 2. Підготовка виступу на семінарському занятті. 3. Укладання міні-словника «Компоненти методологічної частини наукового дослідження».	5	До наступного заняття за розкладом.
<p>Тема 4. Особливості наукових досліджень в царині педагогіки. Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблем педагогіки. Методологічні засади педагогічної науки. Принципи педагогічного дослідження. Загальна схема науково-педагогічного процесу. Показники ефективності педагогічного дослідження. Типові недоліки процесу педагогічного дослідження. Чинники успішності науково-дослідної</p>	Лекція, семінар	Згідно списку рекомендовано ї літератури: 2; 5; 17; 22; 28.	1. Вивчення теми. 2. Підготовка виступу на семінарському занятті. 3. Підготовка графічної схеми «Етапи педагогічного дослідження».	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>діяльності педагога. Дослідницька діяльність як важлива складова фахової діяльності сучасного педагога. Вимоги до фахового рівня педагога-дослідника. Шляхи розповсюдження наукових здобутків педагога-дослідника в освітню практику.</p>					
<p>Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Різновиди джерел наукової інформації. Використання джерел наукової інформації у процесі дослідницької діяльності. Документальні джерела інформації та використання їх у наукових дослідженнях. Класифікація джерел інформації. Вивчення документальних джерел. Способи фіксування змісту вивчених джерел. Стандартизований опис бібліографічних даних. Методика роботи з джерелами наукової інформації. Правила цитування. Правила виконання списку</p>	<p>Лекція, семінар</p>	<p>Згідно списку рекомендованої літератури: 6; 7; 12; 20; 26</p>	<p>. Вивчення теми. 2. Підготовка таблиці «Різновиди наукових джерел інформації» 3. Укладання картотеки українських фахових видань з педагогіки (8-10 назв).</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття за розкладом.</p>

використаних джерел.					
<p>Тема 6.Різновиди та етапи наукової діяльності педагога-дослідника. Загальна схема наукового дослідження. Етапи дослідження. Вибір теми, постановка мети дослідження. Формулювання об'єкту, предмету, завдань, гіпотези дослідження. Різновиди письмових наукових робіт. Оформлення результатів дослідження. Вимоги до написання й оформлення різних видів наукових робіт. Використання новітніх технологій у дослідницькій роботі сучасних науковців.</p>	Лекція, семінар	<p>Згідно списку рекомендованої літератури: 8; 13; 17; 25; 30; 27.</p>	<p>1.Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2.Підготовка доповіді на тему «Специфіка письмового оформлення наукової праці». 3.Підготовка зразків оформлення бібліографічного списку, у якому відображено кілька видів друкованих видань.</p>	5	До наступного заняття за розкладом.
<p>Тема 7. Специфіка методів наукового дослідження. Класифікація методів наукового дослідження. Характеристика загально-наукових методів дослідження. Спеціальні методи наукового пізнання в педагогіці. Методи</p>	Лекція, семінар	<p>Згідно списку рекомендованої літератури: 1; 3; 11;16; 18; 24; 28.</p>	<p>1. Вивчення теми. 2. Підготовка таблиці «Різновиди наукових джерел інформації» 3. Укладання картотеки українських фахових видань з педагогіки (8-10 назв)..</p>	5	До наступного заняття за розкладом.

<p>емпіричного дослідження. Спостереження: різновиди та вимоги до його організації. Правила проведення опитування, анкетування, інтерв'ювання, тестування. Передумови застосування експерименту в дослідній роботі науковця. Емпірично-теоретичні методи. Визначення й характеристика методів абстрагування, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, моделювання. Теоретичні методи. Специфіка історичного, термінологічного, функціонального, системного методів. Визначення аксіоматичного методу, методів ідеалізації, формалізації. Математичні методи та їх роль педагогічному дослідженні</p>					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання за національною шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено» – для екзаменів, диференційованих заліків, курсових проєктів/робіт та практик, а також «Зараховано», «Не зараховано» для заліків. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «Fx», «F»).				
Вимоги до письмової роботи					
Семінарські заняття					

Умови допуску до підсумкового контролю	Виступи з доповідями на семінарських заняттях; виконання індивідуальних завдань.
7. Політика курсу	
Аудиторна і позааудиторна робота студентів орієнтована на опанування знаннями про визначення науки як особливої сфери людської діяльності;	
<ul style="list-style-type: none"> – понятійний апарат наукознавства; – провідні тенденції наукових досліджень у царині педагогіки. – характеристику методології наукових досліджень; – структурні компоненти науково-педагогічного дослідження; – різновиди методів наукового і науково-педагогічного дослідження; – загальні положення про науково-дослідницьку роботу у вищій школі; – провідні етапи науково-педагогічного дослідження; – особливості наукових досліджень у царині педагогіки. 	
9. Рекомендована література	
БАЗОВА	
1. Воблій К.Г. Організація роботи наукового працівника (методика і техніка) / К.Г. Воблій К.Г. – 3-є видання. – К.: Наукова думка, 2009. – 180 с.	
2. Збірник основних нормативних активів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів (станом на 01.02.2003 р.) – Х., 2003. – 98 с.	
3. Кожухова Т.В. Основи психолого-педагогічного дослідження: Навч. посібник. / Т.В. Кожухова, Л.Г. Кайдалова, В.В. Шпалінський. – Х. : Видавництво НФаУ; Золоті сторінки, 2012. – 240 с	
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / О.В. Крушельницька. – К., 2003. – 192 с.	
5. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів: Підруч. / Н.М. Кушнарєнко, В.К. Удалова. – К.: Вікар, 2003. – 328 с.	
6. Лаппо В.В. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник / В.В. Лаппо. – Івано-Франківськ: НАІР, 2015. – 284 с.	
7. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. / С.У. Гончаренко (уклад) – К., 2013. – 323 с.	
8. Науково-дослідні роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю.О. Туранов, В.І. Уруський. – Тернопіль: Астон, 2010. – 138 с.	
9. Соловей М.І. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів: Посібник для студ. вищих навч. закл. / М.І. Соловей, Є.С. Спіцин, К.К. Потапенко. – К.: Ленвіт, 2014. – 144 с.	
10. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): Навч. посіб / Дороніна М.С. (уклад.). – Х, 2006. – 104 с.	
Допоміжна	
11. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник для бакалаврів, магістрантів і асп. екон. спец. вищ. навч. закл. Освіти / Білуха М.Г. – К., 2002. – 480 с.	
12. Волощук І. С. Основи наукових досліджень. Педагогіка: Навч. посібник / І.С. Волощук; Кафедра педагогіки Національного аграрного ун-ту. – К., 2006. – 107 с.	
13. Довідник здобувача наукового ступеня. – К.: Редакція «Бюлетеня ВАК України», 1999. – 64 с.	
14. Здобувач наукового ступеня: Метод. рекомендації / Упоряд. С.В. Сьомін; – К., 2002. – 182 с.	
15. Лаврентьєва Г.П., Шишкіна М.П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту / Г.П. Лаврентьєва, М.П. Шишкіна. – К.: ПТЗН, 2007. – 72 с.	
16. Руснак І.С., Романюк С. З. Магістерська робота з педагогіки: Навч.-метод. посібник / І.С. Руснак, С.З. Романюк: Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2005. – 207 с.	

17. Становлення і розвиток наукових досліджень / Ю.С.. Руданський (голов.ред.). – Львів, 2004. – 222 с.
18. Стеченко Д.М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник / Д.М. Старченко, О.С. Чмир. – 2. вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. — 317 с.
19. Шейко В.М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Нач. посіб./ В.М. Шейко, Н..М. Кушнарєнко. – К., 2002. – 295 с.
20. Цюцюра С. В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень: Конспект лекцій / С.В.Цюцюра. – К., 2004. – 43 с.
21. Чернишов О.І., Волобуєва Т.Б. Організація науково-дослідної роботи в освітній установі. Методичний посібник / О.І. Чернишов, Т.Б. Волобуєва. – Донецьк: «Витоки», ДОНОБЛШПО, 2007. – 148 с.

15. Інформаційні ресурси

22. Вчитель у мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ulejconf>
23. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.com>
24. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://znannya.info>
25. Освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
26. Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
27. Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
28. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>
29. Сайт Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/>

Викладач _____